

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทและการมีส่วนร่วมในภาระงาน การบริหารสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา เขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 9 ผู้วิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา เขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 9 ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด จำแนกตามเขตพื้นที่ตั้งของสถานศึกษา อันได้แก่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มผู้แทน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนองค์กรจากชุมชน และผู้แทนในสถานศึกษา จำนวน 1,248 คน ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตเทศบาล จำนวน 729 คน และนอกเขตเทศบาล จำนวน 519 คน จำแนกเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 545 คน ผู้แทนจากองค์กรชุมชน จำนวน 523 คน และผู้แทนในสถานศึกษา จำนวน 180 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดเขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 9 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 297 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 2.1 การสุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อให้ได้คณะกรรมการสถานศึกษาใน

เขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการสถานศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนจากองค์กรชุมชน กลุ่มผู้แทนในสถานศึกษา ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาในเขตเทศบาลรวม 174 คน จำแนกเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 80 คน ผู้แทนจากชุมชน จำนวน 70 คน ผู้แทนในสถานศึกษา จำนวน 24 คน และคณะกรรมการสถานศึกษานอกเขตเทศบาลรวม 123 คน จำแนกเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 49 คน ผู้แทนจากชุมชน จำนวน 54 คน ผู้แทนในสถานศึกษา จำนวน 20 คนรวมทั้งสิ้น 297 คน ดังตารางที่ 1

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวนตามเขตที่ตั้งและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา
เขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 9

จังหวัด	ประชากร												กลุ่มตัวอย่าง					
	ในเขตเทศบาล						นอกเขตเทศบาล						ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
	คณะกรรมการสถานศึกษา			คณะกรรมการสถานศึกษา			คณะกรรมการสถานศึกษา			คณะกรรมการสถานศึกษา			คณะกรรมการสถานศึกษา			คณะกรรมการสถานศึกษา		
ผู้ทรง คุณวุฒิ	ผู้แทน จาก ชุมชน สถาน ศึกษา	รวม	ผู้ทรง คุณวุฒิ	ผู้แทน จาก ชุมชน สถาน ศึกษา	รวม	ผู้ทรง คุณวุฒิ	ผู้แทน จาก ชุมชน สถาน ศึกษา	รวม	ผู้ทรง คุณวุฒิ	ผู้แทน จาก ชุมชน สถาน ศึกษา	รวม	ผู้ทรง คุณวุฒิ	ผู้แทน จาก ชุมชน สถาน ศึกษา	รวม	ผู้ทรง คุณวุฒิ	ผู้แทน จาก ชุมชน สถาน ศึกษา	รวม	
1. ชลบุรี	168	144	48	360	53	52	18	123	483	40	34	12	86	13	12	4	29	115
2. ระยอง	77	66	22	165	51	47	16	114	279	18	16	5	39	12	11	4	27	66
3. จันทบุรี	58	53	18	129	68	78	28	174	303	14	13	4	31	16	18	7	41	72
4. ตราด	35	30	10	75	35	53	20	108	183	8	7	3	18	8	13	5	26	44
รวม	338	293	98	729	207	230	82	519	1248	80	70	24	174	49	54	20	123	297

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 2 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 22 ข้อเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert's Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการะงานการบริหารสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษา ตามภาระงาน 4 ด้านของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 41 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert's Rating Scale)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ บทบาทในการบริหารจัดการการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน้าที่ การมีส่วนร่วมในการะงานของสถานศึกษาและ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. นำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาสร้างเป็นกรอบการวิจัย แล้วดำเนินการสร้างเครื่องมือ ประเภทต่าง ๆ ให้ครอบคลุมกรอบการวิจัยและสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำแนกได้ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเที่ยงตรง ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาดำเนินการดังนี้
 - 1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ต่อประธานและคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุง
 - 1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความถูกต้อง เหมาะสมในการใช้ภาษา
 - 1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้ว นำเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาทำการปรับปรุงแก้ไขขั้นสุดท้าย

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try -out) กับคณะกรรมการสถานศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 9 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 39 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิธีหาความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นแต่ละด้าน ดังนี้ แบบสอบถามระดับของบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษามีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .96 แบบสอบถามระดับของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษามีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดเขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 9 ที่ได้สุ่มเลือกไว้ ตามเขตที่ตั้ง เพื่อประสานกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 297 ฉบับ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งสิ้น 8 เขตพื้นที่การศึกษา สังกัดเขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 9 ด้วยตัวของผู้วิจัยเอง โดยให้บัณฑิตวิทยาลัย ดำเนินการออกหนังสือนำส่งให้กับผู้วิจัย และผู้วิจัยนำแบบสอบถามจัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยและเก็บรวบรวมด้วยตัวของผู้วิจัยเอง

2. การจัดกระทำข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ส่งคืนมาทั้งหมด

2.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาทำการลงรหัสเพื่อให้หน้านักคะแนนแต่ละข้อแล้วทำการบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

2.3 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และแปลผลเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 2 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ (Check-List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert's Rating Scale) มีจำนวน 22 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การแสดงบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับมากที่สุด	มีค่าระดับคะแนน 5
การแสดงบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับมาก	มีค่าระดับคะแนน 4
การแสดงบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง	มีค่าระดับคะแนน 3
การแสดงบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับน้อย	มีค่าระดับคะแนน 2
การแสดงบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด	มีค่าระดับคะแนน 1

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลผลของบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นตัวชี้วัดโดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิกแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการะงานการบริหารสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert's Rating Scale) มีจำนวน 41 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การมีส่วนร่วมในการะงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด	มีค่าระดับคะแนน 5
การมีส่วนร่วมในการะงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก	มีค่าระดับคะแนน 4
การมีส่วนร่วมในการะงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง	มีค่าระดับคะแนน 3
การมีส่วนร่วมในการะงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย	มีค่าระดับคะแนน 2
การมีส่วนร่วมในการะงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด	มีค่าระดับคะแนน 1

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลผลของความเหมาะสมของ

การมีส่วนร่วมในภาระงานของสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมในภาระงานของสถานศึกษา
อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในภาระงานของสถานศึกษา
อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในภาระงานของสถานศึกษา
อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในภาระงานของสถานศึกษา
อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมในภาระงานของสถานศึกษา
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science) โดยเลือกเฉพาะวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การหาค่าระดับของบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาและระดับความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมในภาระงานของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ คือ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. การทดสอบสมมติฐาน บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา จำแนกตามเขตที่ตั้งของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-Test) และคณะกรรมการสถานศึกษา สถิติที่ใช้ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA)
3. การทดสอบสมมติฐาน การมีส่วนร่วมในภาระงานของสถานศึกษาที่คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการร่วมกับสถานศึกษา จำแนกตามเขตที่ตั้งของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-Test) และคณะกรรมการสถานศึกษา สถิติที่ใช้ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA)
4. การทดสอบสมมติฐาน บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมในภาระงานของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กัน สถิติที่ใช้ คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)